

Toni Ahtaanluoma ja Tommi Myllyneva aloittivat mieskavereina isättömille pojille ja päätyivät sijaisvanhemmiksi tukiperhetoiminnan kautta. Miehillä on myös 2 biologista lasta.

Teksti ja kuva Kirsi-Marja Nurminen

Sateenkaariperhe on Suurenneuslasin alla

Aika rentoja ja mukavia vanhempia **Tommi** ja **Toni** ovat. Ei ole niin paljon sääntöjä, virnistää 17-vuotias **Ilkka**.

Tommi ja Toni ovat Suomen ensimmäiset miespari-sijaisvanhemmat Tommi Myllyneva ja Toni Ahtaanluoma, jotka elävät tavallista perhe-elämää Helsingissä. Arkea rytmittävät nuorisohjaajan ja kokin työn lisäksi miesten äitinsä luona asuvien biologisten lasten vierailut, tukiperheenä toimiminen sekä perheeseen sijoitettu Ilkka.

Miesten matka sijaisvanhemmiksi käynnistyi Pienperheyhdistyksen mieskaveritoiminnasta 10 vuotta sitten.

– Olimme tuolloin olleet yhdessä kolmisen vuotta. Koska työskentelin lasten ja nuorten parissa, oli luontevaa, että itsekin halusin perheen. Kävin mieskaverikurssin ja ryhdyin kaveriksi 4-vuotiaalle kundille. Hän piti tapaamisista niin paljon, että vähän vanhempi siskokin tahtoi päästä mukaan, Myllyneva kertoo.

Ilkka tuli miehille tutuksi Tommin työn kautta, kun hän oli 8-vuotias. Pariskunta

lähti samoihin aikoihin mukaan myös tukiperhetoimintaan.

– Silloinkin meillä kävi ensin erään perheen poika ja vähitellen muutkin sisarukset. Myöhemmin aloimme toimia myös kriisisijaisperheenä.

Kolmisen vuotta sitten Ilkan äiti sairastui vakavasti ja menehtyi. Ilkka otettiin huostaan, jolloin käynnistyivät neuvottelut Ilkan muuttamisesta Tommin ja Tonin luo pysyvästi.

– Ilkka muutti meille 18.5. Ilkan äidin tavaroiden setvimisessä oli iso työ, sillä

halusimme Ilkan saavan talteen tärkeitä muistoja lapsuudestaan, kuten valokuvia ja muita esineitä. Onneksi Ilkan mummi oli apuna. Hän ei aluksi olisi halunnut Ilkan muuttavan meille, mutta nykyisin pidämme paljon yhteyttä.

Sosiaalityöntekijöiltä tukea

Miehet eivät ole kovin usein törmänneet ennakkoluuloihin tai vastustukseen halutessaan auttaa lapsia.

– Joskus joku on huomauttanut, että voiko olla naurettavampaa juttua kuin se, että kaksi miestä leikkii kotia. Sosiaalityöntekijät ovat aina suhtautuneet meihin hyvin – niin hyvin, että välillä ihmetyttää, miksi sossuja aina syytetään kaikesta. Kaikki sujuu heidän kanssaan nopeasti ja ammattimaisesti. Toki he joskus ovat tunnustaneet, että me olemme olleet vähän niin kuin suurennuslasin alla.

Ilkan kaverit ovat suhtautuneet miehiin luontevasti.

– Ehkä muutamalle on joutunut selittämään asiaa, sanoo Ilkka.

Myös kahden miehen perheessä on parisuhteen oltava kunnossa ennen sijaisvanhemmaksi ryhtymistä.

– Lasten on sovittava osaksi perhettämme. Vanhempina kaksi miestä ovat ehkä suoraviivaisempia ja siksi on toisaalta helppo toimia yhdessä. Sijaisvanhem-

muus on yllättävänkin rankkaa, miehet pohtivat.

Ilkan kanssa miehet pelaavat tietokoneella ja laittavat ruokaa. 17-vuotias viettää jo suuren osan aikaansa omien harrastusten ja kavereiden kanssa.

– Ilkka on aika kotihiiri. Minusta tuntuu, että hänen kanssaan pääsemme nykyisin jo aika helpolla. Se, että Ilkka jo sanoo vahvasti oman mielipiteensä asioista, on vain merkki luottamuksesta. Suhteet lasten välillä ovat aina olleet luontevat, ja Ilkka on ottanut nuorempiin nähden isonveljen roolin, Myllyneva sanoo.

Ilkka harrastaa tietokonepelejä ja on hakenut opiskelemaan datanomiksi.

– Työ tietokoneiden parissa kiinnostaa.

Keskustelupalstalta vinkkejä

Miehet eivät ole käyneet PRIDE-valmennusta, lyhyempiä kursseja kylläkin.

– Töiden takia vain on ollut vähän vaikeaa löytää sopivia aikoja, sanoo Ahtaanluoma.

Myllyneva oli välillä mukana sijaisvanhempien suljetussa keskusteluryhmässä.

– Sieltä sai paljon vinkkejä ja vastauksia kysymyksiin. Minuun suhtauduttiin chattissa ihan myönteisesti – suuri osa keskustelijoista oli sijaisäitejä. Keskinäinen luottamus ryhmän sisällä oli tärkeää, jotta asioista pystyttiin keskustelemaan avoimesti.

Myllyneva on aina halunnut kertoa homoudestaan ja perhe-elämästään.

– Lapsuuden ystäväni, joka oli homo, teki itsemurhan 19-vuotiaana. Hän koki ilmapiirin liian ahdistavana. Olemalla avoin voin ehkä pelastaa jonkun nuoren hengen.

Perhehoito-lehdessä 10 vuotta sitten julkaistu juttu hollantilaisista miesparisijaisvanhemmista nostatti myrskyn, joka johti jopa muutamien jäsenten eroon yhdistyksistä. Miehet kokevat tilanteen nykyisin kuitenkin helpommaksi huolimatta siitä, että aihe säännöllisesti nousee otsikoihin ja herättää voimakkaitakin reaktioita etenkin kirkon piirissä.

– Ei homoutta tarvitse koko ajan miettiä – ja kun olemme olleet asian kanssa julkisuudessa aikaisemminkin, ei meillä ole mitään salattavaa. Toki olen seurannut keskustelua – sitä olen miettinyt, että keneltä on pois, jos kaksi ihmistä rakastaa toisiaan, pohtii Myllyneva.

Ilkka näyttää vihreää valoa sijaisvanhemmuutta pohtiville sateenkaariperheille.

– Pienenä oikein odotin viikonloppuja, jolloin pääsin Tommille ja Tonille. Ehdottomasti voisi mies- ja naispareja olla enemmän sijaisvanhempina. Sateenkaariperheessä eletään ihan normaalia arkea. ●

Ilkan nimi on muutettu.

Vaihtoehto muiden joukossa

Helsingin kaupungin perhehoidossa sateenkaariperheet ovat yksi sijaisperhevaihtoehto muiden joukossa.

– Me sijaihuollon työntekijät olemme itse kukin omaan tahtiimme kypsyneet ottamaan vastaan sateenkaariperheitä tasavertaisina perinteisten sijaisperheiden rinnalle. Näkemys ja varmuus lapsen parhaasta on vaatinut pohdintaa ja kypsyttelyä. Olemme tottuneet ajattelemaan, että koska sijoitettava lapsi tulee aina poikkeuksellisista oloista, tarjoaa niin sanottu perinteinen peruserpe siinä tilanteessa lapselle parhaan vaihtoehdon. Useista Euroopan maista on kuitenkin kantautunut hyviä kokemuksia ja rohkaisevia tutkimustuloksia sijoituksista sateenkaariperheisiin. Esittelemme mahdollisen sateenkaariperheen sijoitettavan lapsen vanhemmille ja yhteistyökumppaneille yhtenä mahdollisuutena. Jatkoon vaikuttaa

se, kuinka lapsen syntymävanhemmat suhtautuvat asiaan, kertoo sosiaalityöntekijä **Riitta Giordani**.

Sijaisvanhemmuus ei siis tyssää mies- tai naisparina elämiseen.

– Mies- ja naisparit käyvät läpi samanlaisen perheselvitysprosessin kuin muut perhe-ehdokkaat. Kaikkia sijaisperheitä koskee sama tavoite, että puoliset ovat tasapainossa ja rehellisiä oman itsensä, menneisyytensä ja perhe-elämänsä suhteen. Ja kaikkien perheiden toivotaan ymmärtävän, että perhehoidossa lapselle etsitään sopivaa perhettä, ei toisin päin. Tämä voi tarkoittaa lapsen odottamista kauankin aikaa, vaikka kuuluisikin sijaisperheeksi hyväksytyjen joukkoon.

Sukupuolisuuteen ja vanhempien rooleihin liittyviä kysymyksiä käsitellään kaikkien perheiden kanssa.

– Ja toki sateenkaariperheiden kanssa keskustellaan paljonkin ennakkoluuloista, joihin he mahdollisesti tulevat sijaisvanhempina törmäämään.

Helsingissä on kaksi uutta sateenkaariperhettä aloittamassa PRIDE-valmennuksen.

– Turvallisesta sateenkaariperheestä voi sijoitettavalle lapselle olla yhtä suuri hyöty kuin turvallisesta perinteisestä sijaisperheestä. Tärkeintä on vanhemmuus, jota kykenee lapselle tarjoamaan. Sijoitusta sateenkaariperheeseen emme kuitenkaan toistaiseksi lähde tekemään vastoin lapsen syntymävanhempien tahtoa. Mutta eräskin isä halusi lapsensa sijaisperheeksi nimenomaan naisparin. Hänen mielestään lapsen oli tärkeä kasvaa ymmärtämään, että turvallista elämää voi olla myös "erilaisessa" perheessä.